

L' ART DEL PAGÉS

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA.

PLANTAS QUE EXERCEIXEN INFLUENCIAS NOTABLES SOBRE LA LLET.

En una Exposició que acaba de verificarse al Museo d' Agricultura de Berlín, hi havia una colecció de plantes que comuniquen á la llet de vaca accions bastant perjudicials y fins danyinas.

Citém á continuació la llista d' aquestas plantes, segons la publica la *Journal of Applied Science*:

1.ª SÉRIE.—Plantas quin efecte es lo de coagular la llet; lo such del fruyt de la *Aspidosperma quebracho*, que es una mica lletós y utilisat en la República Argentina; lo such del fruyt vert de la *Carica papaya* ó Papayero; lo *Cirsium arvense* ó cart del Canadá; la *Cynara Cardunculus*, ó cart menjivol; lo *Ficus Carica*, ó sia la figuera comuna; la lújula, *Oxalis acetosella*; lo *Piper nigrum*, lo pebre negre, lo *Quercus infectoria*, ó alsina productora de las Galas; y lo *Rumex Patientia*, ó Agrella comú.

2.ª SÉRIE.—Plantas que impideixen la coagulació de la llet; la *Cochlearia Armoracia*, ó Rabe rusticá; la *Pinguicula vulgaris*, ó Tirana; la *Sanicula europe*, ó herba de San Llorens.

3.ª SÉRIE.—Plantas que s' usen pera donar color á la mantega y al fromatge: l' Arxiota, ó *Bixa Orellana*, la maravella, ó *Calendula officinalis*; Safranó, ó *Carthamus tinctorius*, lo Safrá, ó *Crocus sativus*; la *Curcuma tinctoria*; ó Safrá de la India; lo Tornasol, ó *Crotophora tinctoria*; la Pastanaga, ó *Daucus Carota*; y la Morera de tints, ó *Morus tinctoria*.

4.ª SÉRIE.—Plantas empleadas pera donar gust al fromatge: lo

Trébol almescat, ó *Melilotus caerulea*; y lo Panis espigat, ó *Pennicillium glaucum*.

5.ª SÉRIE.—Plantas que s' usen pera evitar l' enranciament de las mantegas; lo *Rumex abyssinicus*, ó Agrella d' Abisinia.

6.ª SÉRIE.—Plantas que donadas com aliment á las vacas, ocasionan una coloració particular á la llet:

(a) Color rojench; la Espunyidella groga, ó *Galium verum*; la Roja, ó *Rubia tinctorum*; atribuhintse las mateixas propietats á certa classe de *Carex*, de *Scirpus*, de *Equisetum*, ó cua de caball, d' alguns *Ranunculus*, y dels rebrots de pi.

(b) Color groguench; la Pastanaga, y 'l Ruibardo ó *Rheum palmatum*.

(c) Color blau: la *Anchusa officinalis*; la pota de colom ó *Anchusa tinctoria*; el jonch florit, ó *Butomus umbellatus*; lo blat de Vaca, ó *Melampyrum arvense*; el *Mercurialis perennis*; lo Fajol, ó *Polygonum Fagopirum*; la Sanguinaria major, ó *Polygonum aviculare*, y lo género *Rhinanthus*.

7.ª y última SÉRIE.—Plantas que alteran lo gust de la llet y li comunican molt sovint un gust ácit; l' *Allium Ursinum*; lo Donsell, ó *Artemisia Absinthium*; lo Nap, ó *Brassica Napus*; lo Nap rodó, ó *Brassica Rapa*; lo Riubarbo dels pobres, ó *Euphorbia Cyparissias*; la Graciola, ó *Gratiola officinalis*; los Marxibuls negres, ó *Helleborus niger*; la Camamilla comú, ó *Matricaria Chamomilla*; y lo blat de moro, ó *Zea mays*.

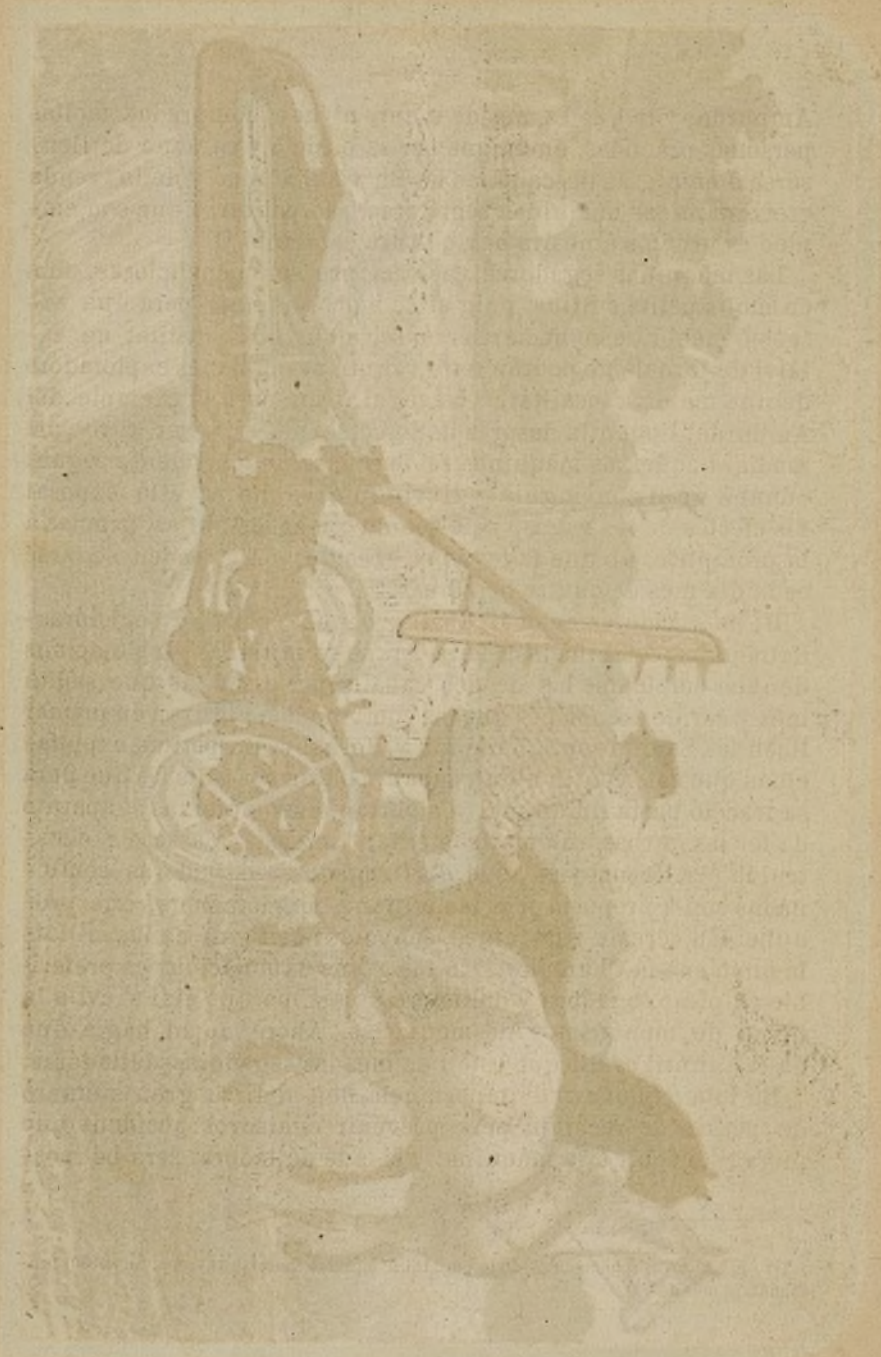
(De la Revista hortícola).

LAS SEGADORAS.

Cuan una nova máquina agrícola arriba á aclimatarse en un pays, vencént la rutina, ¿no es proba evident de que aqueixa máquina es bona y millor que totas las que s' empleaban pera obtenir lo mateix treball? Aixó, que al mes ignorant convens, deu aplicarse á las máquinas segadoras respecte á Catalunya, puig desfentse, de la oposició que hi ha per las máquinas agrícolas y las preocupacions que sobre ellas existeixen, s' han aclimatat, funcionan en diferents punts, principalment en lo

Ayuntamiento de Madrid.
Fig. 6.ª—Segadora-Champion

Ayuntamiento de Madrid

Ampurdá, y lo que es mes de notar, n' han compradas molts personas prácticas, enemigas per sa posició y carácter de llen-sarse á empresas descabelladas. En vista d' aixó y de la venda creixent de las máquinas segadoras, ¿no pot dirse que son empleo es profitós á nostra agricultura catalana? (1)

Las máquinas segadoras casi sempre son beneficiosas, fins en molts petits cultius, puig si bé en certs punts pera una extensió menor de 20 hectáreas no serian de gran utilitat en estalvi de jornals ne podrán tenir reunintse dos ó mes explotadors de una mateixa localitat, ó bé seguint en part l' exemple del Ampurdá, llogantla després de haberse' n servit. Per altre part mediant aqueixas máquinas se logra ser independent, segant quant á un li convinguia y li vinguia bé, no se está exposat als efectos de las vagas, y no son de témer las plujas, gracias á la promptitut ab que la feyna s' executa, puig poden segarse cada dia mes de cuatro hectáreas.

Hi ha segadoras de dos caballs, de un caball, y segadoras-dalladoras combinadas. Pera grans y mitjanas explotacions deuen emplearse las de dos caballs per esser las que segan més y ser de menor pes que las combinadas. Figuran en primer lloch las Samuelson, Champion y Hornsby. En petitas explotacions que sols contin ab un caball, podrán ser útiles las que pera sa tracció basta un animal y 's portan ellas mateixas l' aparato de fer las garbas automáticamente; d' aquesta classe, la construida per Hornsby es bona. Las segadoras-dalladoras combinadas son á propósit pera las mitjanas explotacions, que produheixen cereals y farratges, senyalant com una de las millors la anomenada Champion. En las grans explotacions es preferible emplear segadora y dalladora á part, porque així s' evita la feyna de montarlas y desmontarlas. Ahont no hi hagia que dallar, inútil es dir que están de més las segadoras-dalladoras.

En tota explotació d' importancia deu tenirse gran número de pessas de recambi pera prevenir cualsevol accident que puga esdevenir á la máquina; y si 's té dalladora, será bo pos-

(1) A Mallorca, segons datos de la pag. 161 d' aqueixa mateixa revista, any 1880) funcionan ja més de 400.

sehir lo tablero especial, que tan poch costa, pera convertirla en segadora.

Las segadoras ab aparato automátich d' aspas pera fer las garbas, no serveixen en aquells terrenos ahont hi ha arbres, y si podran usarse las en que se fa á má ab rampí, las cuales no son altres que las dalladoras ab tablero.

Cuan los camps son de gran extensió, sense pedras, y lo blat no está volcat, podrán convenir las segadoras mes senzillas y per tant de més durada, suprimir l' aparato pera baixar y pujar la serra y de fer las garbas. En aqueix cas es molt bona la Samuelson, sistema *original*.

G. J. DE GUILLEN.

LA LLUM

ACCIÓ DE LA MATEIXA SOBRE LA VIDA

Fiat lux.

Hi han cosas en la naturalesa que per lo vulgars passen desapercebudas á nostra vista, y fins á la dels mateixos que las tocan ó practican constantment.

I

CONSIDERACIONS GENERALS

»No crech que ningú negui la importancia de coneixer las causas dels efectes naturals que continuament tenim devant dels ulls. La historia 'ns suministra bastants exemples de miserias, d' injusticias y persecucions, originadas de la ignorancia d' aquestas causas: las ciencias y las arts nos donan probas de la utilitat d' aquets coneixements. No sols son útils y agradables, sino que 'm sembla una mica vergonyós l' ignorar absolutament tants efectes naturals com se 'ns presentan diariament. Aquet descuyt, aquesta especie d' inacció, en que creix y viu lo jovent, acostumantse á mirar ab indiferencia quant deuria cridar sa atenció, esmortuheix en ell la curiositat que es lo principi del saber. Indiferents á tot, cualsevol resposta 'ls

satisfá; y per falta de coneixer lo que ignoran, se fan orgullosos, y tenen á menos lo sentir á parlar d' aquestas materias, despreciant de vegadas als que deurian honrar.

Pero si 'm sembla que la falta d' aquestos coneixements entorpeix la facultat de pensar, y priva al jovent d' uns plahers purs y utilissims, al mateix temps veig bastanta disculpa en quins no 'ls adquireixen. Faltan llibres senzills y clars per' aquesta instrucció; á quina, si 's vol, pot anomenarse superficial; pero que sempre es útil y es la que 's pot esperar tingan generalment los homes. Estém empenyats en que ho han de saber tot ó res, y logréim aixó últim. Presentem á tots lo que pugan aprendre bonament, y potser que aquest será 'l medi de que molts s' aficionin y profundissin en la materia, si sas ocupacions los hi permeten. Fem mes intel·ligibles las ciencias, y serán mes apreciadas.

Los cálculs que solen trobarse en las obras de fisica, retrahuen á mols de son estudi. Es cert que sense 'l càlcul s' ignorarian encara molts punts d' aquesta ciencia; y altres no poden entendre's bé sense son auxili; pero aixó no debia ser obstácle pera oferirs'al jovent tot alló que concebis fácilment.

L' estudi de las matemáticas será sempre utilíssim, y en particular á 'ls que 's dediquin á la fisica; pero tots lo crehuen mes difícil de lo qu' es. La álgebra es un idioma, y sa utilitat mereixia que s' empleés en son estudi, 'l mateix temps que 's gasta en aprendre 'l francés ó l' inglés. Aquesta gramática de las matemáticas es mes senzilla que qualsevol altre, y una vegada compresa, 's veu que tot lo demás se reduheix á raciocinar sobre diferents objectes. Es veritat que ab aquest idioma succeheix lo mateix que ab los demás; s' oblida si no hi ha exercici; pero cuant se fixa la atenció en lo método y en las veritats que s' aprenen, y no en lo material del llenguatge, encara que s' oblidi aquet, queda lo mes important, que son las mateixas veritats. Tambe es cert que 'n los tractats elementals, no 's presentan aquestas ciencias ab la claretat y método que hi ha molt temps se desitja. Siga per falta de bons estudis preliminars, siga per altres motius, lo cert es que 'ls primers principis son los mes confusos, y allavors lo principiant, sense saber lo objecte que 's proposa, ni distingir lo fi dels medis, ó

desmaya si reflexiona, ó s' aplica á lo material del cálcul, creyent ya qu' aixó es lo esencial.»

Deixant ja aquestas consideracions generals, aném á entrar de plé en la qüestió que motiva aquestas lleugeras apuntacions.

II

ACCIÓ PRODUHIDA PER LA FALTA DE LLUM SOBRE

LAS PLANTAS

Si fem palpable que la falta de llum sobre las plantas exerceix una acció directa sobre la vegetació, creurém haber demostrat la influencia de la llum natural ó artificial sobre la mateixa; y á las horas no 'ns será difícil marcar la del color de viola, pe 'ls datos práctichs que tenim y 'ls ensaigs que portém fets sobre aixó y que exposarém després.

¿Qui no ha vist cubrir ab terra 'ls ápts, lligá 'ls enciams, soterrar las escarolas, carts, etc., pera que 's tornin blancs? Per poch que 'ns haguem fixat al passar per una horta, no podem menos d' habernos apercebut d' aixó, y ¿cuants nos hem preguntat lo motiu d' un fenómen que la naturalesa 'ns presenta tan senzill com admirable, com ho son tants com ella 'n produheix?

Deyan los antichs: «cuan las plantas están per llarch temps sustretas á l' acció dels raigs solars, sas fullas y altres parts verdas se posan malaltas, es dir, que 's tornan grogas y esmortuhidas per la desaparició de la materia verda. A mes d' aixó se sab que 'l mateix fenómen produheix altre mutació, es dir, que 'ls suchs continguts en aquestas parts perdan sa agror y amargor tornantse dolsos y ensucrats.»

Los moderns, diuhen: «la intensitat de la llum comunica major forsa á la acció química dels raigs solars que obran sobre las parts verdas de 'ls vegetals.»

La química vé en son auxili á demostrárnosho de la manera mes palpable. Sabut es que las fullas son los órgans respiratoris de 'ls vegetals y que la llum té una influencia directa sobre la respiració de 'ls mateixos, ja que durant lo dia inspiran lo gas carbono y espiran l' oxígeno, al pas que per la nit inspiran

l'oxígeno y espiran lo carbono. Tant es aixís, que si coloquém lo vegetal dins d' una campana de vidre que continga sols carbonó, aquet será xuc-clat y 'l gas que després queda en ella tindrà totas las propietats de l' oxígeno; y si aquesta mateixa observació la fem ab lo vegetal á las foscas, veurém que 'l gas xuc-clat es l' oxígeno y que 'l gas que queda en la campana, té las propietats del carbono. Per aquesta rahó la higiene casera aconsella que per la nit se treguin á fora de las habitacions ahont se dormi, las plantas que durant lo dia han servit d' hermoiseig; ja que allavors sas fullas en la foscuria descomponen lo gas ácid carbónich de la atmósfera en que vivim, xuc-clant y apropiantse l' oxígeno ó aire vital y deixant en llibertat lo carbono ó aire mortífero, com los anomenaban los antichs. Durant lo dia succeheix tot al revés y son paper allavors está reduhit á sanear l' aire que respirém, ja que descomponentlo xuc-clan lo mortífero, pera deixarnos lo vital.

Ademés, tots sabém, que una de las condicions pera que una llevor germini ó 's desenrotlli es la carencia de llum, que influheix d' una manera notable en la descomposició de l' ácid carbónich tan necessaria pera la germinació; y veusaquí un dels motius porque 's cubreixen las llevors ab certa quantitat de terra, cuan se desitja son prompte desenrotllament.

Ningú pot dubtar, que la llum exerceix una acció química sobre la coloració de las plantas que creixen baix sa influencia; y per aixó es que las patatas que per casualitat creixen demunt de la terra, 's fan malbé puig que 'ls raigs químichs de la llum produheixen un cambi en sa substancia que fins la fa impropia pera la alimentació.

Los vegetals no sols dehuen son color á la llum sino que 'l gust y l' olor dependeixen també d' ella, aixís, se diu: «la llum entra en la composició de las plantas,» y diferents ensaigs s' han dirigit á probar, «que 'ls clavells, las taronjas y las flors grogas xuc-clan menor quantitat de llum que las vermelles; y que las flors blancas no contenen gens de llum.»

Las fullas de las plantas son verdas porque desprenen una materia carbonosa nomenada clorofila, de la cual se deriva son color vert. Aixís: lo cor de la col de capdell, de lletuga, etc., es d' un color groguench, porque pera la formació de la clorofila

es necessaria la acció de la llum y com las fullas están plegadas las unas sobre las altres, no permeten que la llum arribi á ellas y aixis no pot formarse la materia colorant.

Tots los fenòmens de descomposició que 's notan en las parts verdas de las plantas son dependents de la influencia de la llum ó raigs solars. Ningú ignora que las plantas cuant están á l'ombra ó soterradas, perden sa rigidesa, son color y 's tornan blanques y sucosas; lo que 'ns prova la propietat especial que gosan las parts verdas, de descompondre l'ácit carbónich per la influencia de la llum.

¿Qui no ha observat los adornos (ab lo nom de *maigs*) que serveixen d'hermoseig en los Monuments de Setmana Santa, sens haber notat qu'en mitj dels llums van prenent lo color vert, essent aixis que cuan s'hi portaren eran grochs? Per aixó es que 'ls que plantan lo blat pera produhirlos, tenen sempre bon cuidado de ferho en paratges foscos.

Tots los fruyts que están banyats pe'ls raigs solars tenen gustos mes exquisits, que 'ls que no ho están y sobre tot la part mes colorejada, que es la que'ls reb mes directament. Aixó ho podem notar en quasi tots los que se 'ns serveixen diariament en nostres taulas.

En los melons y xindrias se coneix perfectament la banda sobre quina descansaban en lo terreno, puix en ella sol faltarhi 'l color vert. D'aquesta propietat se 'n han aprofitat alguns, pera presentar á la taula, quiscuna d'aquestas fruytas ab un dibuix mes ó menos perfet, ó una dedicatoria, etc.: pera lo qual basta retallar en un cartró ó altre cosa semblant, lo dibuix ó dedicatoria que vulgam estampar sobre la fruyta y enganxarlo á sa escorxa; la part interceptada pe'l motllo pert lo color, porque está privada de la llum directa del sol, quedant la part il·luminada ab lo color primitiu ó natural. Al cap d'algun temps, cuan aixó s'ha verificat, se trau lo motllo y 's queda estapat sobre la escorxa del fruyt tot lo que 'ns haviem proposat, y satisfet un capritxo tant curiós com natural.

La naturalesa pródiga 'ns marca á cada pas lo camí que devem seguir pera la obtenció de molts productes adequats al gust dels que devem consumirlos; la falta d'observació fá que l'home s'empenyi, de vegadas en vá, á descubrir sos secrets

en lo mes amagat recó de son estudi, cuan ella 'ns ho mostra á cada moment. Per la observació de la mateixa, vindrém en caneixement d' una munió de fenómens que semblan tancats en lo mes fondo abim de sos secrets.

(*Seguirá.*)

FRANCISCO X. TOBELLA.

SECCIÓ DE VARIETATS

ASSOCIACIÓ D' EXCURSIONS CATALANA.

Certámen de 1881

La ASSOCIACIÓ D' EXCURSIONS CATALANA, fidel al esperit que presidí á sa fundació y que está sintetisat en lo article primer de son Reglament, obre lo tercer dels certámens á que anyalment convoca á tots quants volen secundarla en sos esforços pera realisar son patriótic ideal.

Inspirada en ell y penetrada de la importancia que pera nostra terra pot tenir lo coneixement de sa meteorología, en Desembre de 1879 y Maig de 1880 respectivament col·locá en lo cim de St. Geroni de Montserrat y en Santa Fé (Montseny), un thermómetro de máxima y mínima. sols com á comensament d' estacions meteorológicas completas, puig sab bé que aquestas son las únicas que poden, al cap de alguns anys, proporcionar datos suficientes pera resoldrer las questions meteorológicas. La instalació de dits instruments, sens esser inútil, com ho demostrará próximament la publicació del *Annari* de la ASSOCIACIÓ, no era més que un primer pas en la via, que aquesta venia á obrir y en la que, en una terra com la nostra en que res s' ha fet sobre aquest punt, no mancan per cert las dificultats. Desitjosa de véncerlas, obre avuy aquest certámen, puig si las observacions que 's fassin han d' esser profitosas, necessari es que obeheixin en tot Catalunya á un plan científich madurament estudiat y que revesteixi la major autoritat possible. Donada ja la veu y comensat lo ensaig per aquesta ASSOCIACIÓ, per lo demés no té ja lo dret de precipitarse, puig en lo terreno de la ciencia, córrer no vol dir arribar més aviat. La ASSOCIACIÓ D' EXCURSIONS CATALANA vé avuy, donchs, á formular resoltament lo pensament que sobre meteorología catalana no feu mes que indicar en Desembre de 1879, y, en la esperansa de que á sa veu respondrán las personas competents, las crida á certámen baix las següents

BASES:

1.ª Se donará un premi consistent en una medalla d' or ab son nom, títol de soci honorari y 50 exemplars de la obra premiada, al autor del mellor treball sobre lo següent tema: «Necessitat é influencia de la meteorología; sistema y organisació d' estacions meteorológicas més ade-

cuats á Catalunya; plan económic per a llur instal·lació, entreteniment y servey; instruccions per a lo ús dels instruments meteorològichs ab taules de correcció y reducció.»

2.ª A dit premi hi haurá un *accessit* consistent en un diploma honorífich y 25 exemplars de la obra premiada, cas de que s'acordi sa publicació.

3.ª La obra premiada quedarà de propietat de la ASSOCIACIÓ D' EXCURSIONS CATALANA, que la publicarà á sas expensas. Las no premiadas no s' retornarán.

4.ª Las obras que s' remetin deurán esser escrites en catalá.

5.ª Lo plasso per a la admissió expira en 30 de Juny del present any 1881, á las quatre de la tarde. Las obras s' enviarán anónimas, acompanyadas d' un plech clos que continga lo nom del autor y un lema igual al que porti la obra, al domicili del infrascrit Secretari (Portaferriusa, número 13, 3.er, d.^{ta}) ó de qui lo substituïxi en dit càrrech.

Barcelona 12 de Janer de 1881.—*Lo President*, RAMON ARABÍA Y SOLANAS. *Lo Secretari*, EUDALD CANIBELL.

NOTICIAS AGRÍCOLAS

GAZETA DE MADRID.—La del dia 18 acaba de publicar un formulari per a la constitució dels *banchs agrícolas*, que francament nos ha fet caure la ploma de las mans. La série de preguntas es tal, que no sols es impossible contestar á ellas, sino que bastan y sobran per a inutilisar un pensament que tan temps ha se remena, però que fora de tanta trascendencia pe'l estat actual de nostra agricultura, que no té ahont acudir sense usura ó ab un crèdit y tant per cent que no li reporta'l capital enmatllevat. Basta llegirho per a convencer's de la veritat de nostre noticia.

FERRATJES FERMENTATS.—L' actiu agricultor de Sant Sadurní de Noya y suscriptor nostre D. Pere Rovira de la Foradada, remeté lo dijous passat al Institut agrícola catalá de Sant Isidro un pané de ferratje fermentat de blat de moro tendre, ab l' objecte de que s' distribuís entre aquellas personas que s' crega pujan ensajarlo millor y donar compte dels resultats obtinguts en las probas fetas ab diferents menas de bestiar. Cuan se sápigam resultats, procuraré'm tenir al corrent á nostres lectors de tot l' ocorregut, en una qüestió tan important per a las industrias rurals modernes.

PCCAS DEMANDAS.—La calma en lo tráfeh y exportació de vi que sembla general en totes las comarcas d' Espanya es deguda segons alguns, al exés d' existencias en los depósitos y mercats francesos, á las que desseguída que se ls hi dongui colocació seguirán segurament la animació y exportació interrompuda. En alguns punts, y entre altres á Falset, sentim dir que ab motiu de la paralisació en las compres de vi que va notantse d' algun temps en aquesta banda, diferents propietaris d' aquesta localitat han determinat procedir á vendre'l á la menuda. Siga lo que vulga, en la actualitat no reyna gayre animació y s' fan pocas demandissas de dit caldo.

INSTITUT AGRÍCOLA.—Lo dia 15 verificá la anunciada junta general. Tots los acorts que s' prengueren, ho foren per unanimitat á escepció feta de la reelecció del senyor Marqués de Palmerola, que ho fou per aclama-

ció, á petició de don Anton Rovira y Borrell; quedant d'aquesta manera. President d'aquesta corporació y com á tal, nato de la Junta d'Agricultura, Industria y Comers de la provincia. Resultaren elegits com á vocals, los senyors D. Antoni de Barnola, D. Benigne de Salas; D. Eussebi Martí; D. Fernando de Camps; D. Joaquim de Ferrater y D. Ramon de Rocafort. Lo Secretari general D. Andreu de Ferrán, lográ interessar á la concurrencia ab sa ben escrita memoria, qui al parlar dels socis morts durant l'any dedicá una justa y sentida recordansa envers lo senyor Villanueva, de qui digué que «era pe'l Institut, lo que es pe'l anell la pedra que en ell s'engasta» no poguent acabar las últimas ratllas, á causa de la emoció que embargaba l'ànimo del pare ab la recient pérdua de son fill D. Ignasi á la flor de la joventut y quan las esperansas li eran més falagueras.

ESTAT DE LA CULLITA DEL OLI.

TORTOSA.

La baixa dels preus en los olis que se senyala en nostre mercat, in-fluïeix en las diferentas demandas de notas de preus que s'han fet últimament per diferentas casas respectables de Barcelona y Andalucía, ab l'objecte sens dubte de fer demandas importants d'aquet caldo.

Además d'haberse mermat molt la cullita, del produhit que aquest any s'esperaba, lo poch preu que fins ara ha adquirit l'oli, ha disminuït també per aquesta banda, los rendiments del producte de riquesa mes poderós d'aquest pays.

BAIX ARAGÓ.

La espessa boyra que cubria aquesta comarca, havia paralisat, en un principi, las operacions de la recol·lecció de la oliva, que ha sahonat perfectament y l'oli promet ser molt abundant y de la millor calitat.

Los pagesos se queixan de la falta de brassos pera portar á cap ab la dilligencia necessaria los dits treballs de recol·lecció.

PALMA DE MALLORCA.

L'any novell ha comensat per Mallorca ab bons auspicios. Plujas casi diarias, fins avuy han assahonat los camps de la Illa, y 'ls pagesos tots satisfets y ab cara alegre confian de rescabalar-se ab la cullita venidera de las grans pérduas que han tingut aquets anys anteriors, que casi bé no 's cullí res. La vinya y 'ls sementers, los ametllers y oliverars, tot trau bon ull y fa veure la esperansa d'una anyada bona y abundosa.

Es verdaderament un furor vitícola lo que s'ha apoderat de molts propietaris mallorquins del plá. Enllepolits ab los preus elevats que ha obtingut lo ví aquets anys anteriors, per causas de tothom conegudas, s'han tirat á plantar vinya com si 'ls manqués lo temps pera acabar-la. Pagés de Felanitx ó de Manacor, hi ha hagut que no tenint més camps que un figueral ó ametllerar, ab lo dalé de plantar vinya, ha arrencat los ametllers ó las figueras. Altres han aprofitat la circumstancia de que algunas grans masías (*possessions*), han sigut venudas en *establiments*; y molts fins y tot jornalers, han tingut avinentesa d'adquirirne un petit trós; resultantne d'aquí totas las ventatjas agrícolas de la propietat subdividida.

AMPURDÀ.

La cullita del oli se presenta bona, y si bé lo fruyt es abundant, en cam-bi ha sigut petita la oliva.

CALENDARI DEL PAGÈS.

JANER.

CONREU DELS CAMPS.

Si la terra que se destina á estivatges ó se deixa descansar, no está glassada y está ab bona sahó, convé fangarla ó llaurarla, perquè las glassadas que solen fer en aquest mes la estovan y la disposan millor pera las plantas que en ella se han de sembrar. Es del cas tenir present, al donar las llahors en general y la de emprimar sobre tot, que si la rella va fonda la terra reb á molta distancia la acció de la atmósfera, que tan contribuheix à adobarla á benefici del gasos que la constituheixen, y que essent absorbits y retinguts per la mateixa, los facilita després á las plantas per medi del aigua de pluja ó de rego. Está probat y confirmat per repetidas experiencias que la fertilitat de las terras está en rahó directa de la major fondaria de las llahors, de la frecuencia ab que se donian y de lo esponjada que la deixian. Per aixó comensan á introduhirse en nostre país las rellas de post, deixant contents als que las adoptan, en rahó de véure milloradas las cullitas ab los mateixos gastos y de no sentir tant los efectes de la secada en las terras grossas.

Aquest mes, en que las feynas no apressan tant com en los altres, se aprofita pera fer rechs que donen surtida al aygua dels camps, se adoban margens y camins y se fan altres milloras, que sempre son convenientes á las heretats.

Si l'ordi y alguns llegums com las lletillas, pésols y llovins no han pogut sembrarse avants, podrán serho encara en los climas benignes.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.